

Музикални

9
2024

UNION
OF BULGARIAN
MUSICIANS
AND DANCERS
Founded 1901

СЪЮЗ
НА БЪЛГАРСКИТЕ
МУЗИКАЛНИ
И ТАНЦОВИ ДЕЙЦИ
Основан 1901

Член на Международната федерация
на музикантите FIM
Member of International Federation of Musicians

Хоризонти

Списание за музика и танц

Носител на „Кристална лира“ и „Златно перо“

Наградите
„Кристална лира“

- Юбилеен концерт на акад. Васил Казанджиев
- Смесеният хор при храм-паметника „Св. Александър Невски“
- Достоеен жест към паметта за българската Музика нова
- Първият цигулков концерт на Бела Барток
- Нетленното дело на Драгомир Йосифов

Musical Horizons

Magazine for Music and Dance

Музикални хоризонти

Издание на Съюза на българските
музикални и танцови дейци

Година LVIII, брой 9, 2024

2.00 лв.

**Изданието е основано през 1966 година
и първоначално излиза като библиотека
„В помощ на музиканта“.
Редактор-основател Слав Кожухаров (†)**

Редакционен съвет

Проф. д-р Юлиан Кулюмджиев -
главен редактор
проф. д-р Евгения Симеонова
Евгения Христозова
проф. д-р Желка Табакова
Любчо Василев

проф. д-р Ростислав Йовчев

Светлин Ивелинов
Станислав Почекански
проф. д.изк. Стефан Хърков

Редактори

Проф. д-р Юлиан Кулюмджиев
Евгения Христозова

Коректор

Евгения Христозова

Адрес на редакцията

София 1040, пл. „Македония“ № 1, ет. 16
Тел.: 02 987 73 32
0888 72 49 82, 0894 49 07 35
E-mail: musikalni_horizonti@abv.bg

Предпечатна подготовка и печат

„Везни“ ЕООД

Материалите се приемат

само по електронната поща.

Хоноруват се само поръчаните
от редакционния съвет материали.

Даден за печат на 24.11.2024 г.

На корицата: Габриела Георгиева

ISSN 1310-0076

Списание „Музикални хоризонти“
е включено в Националния референтен
списък на НАЦИД.

Съдържание

КРИСТАЛНА ЛИРА

„Кристална лира“ – номинации и лауреати 3

ПАНОРАМА

Достоен финал на 55-ия Международен фестивал
„Софийски музикални седмици“. Юбилеен концерт
на акад. Васил Казанджиев

Диана Данова-Дамянова 7

Палитра от миниатюри. Александър Василенко в Пловдив
Надежда Кузманова 9

„Турандот“ на Пучини под палката на Даниел Орен в Софийската опера
Елиана Митова 10

Международната награда „Никола Гюзелев“
Магдалена Манолова 11

Първото гостуване у нас на Йонас Кауфман
Елиана Митова 12

Достоен жест към паметта за българската *Музика нова*
Юлиан Кулюмджиев 12

ИЗПЪЛНИТЕЛСТВО

Първият концерт за цигулка и оркестър от Бела Барток –
скритата перла в цигулковия репертоар
Велина Петкова 14

ГОДИШНИНИ

Многогласното хорово пеене в храм-паметника
„Св. Александър Невски“. По случай 100-годишнината
от осветяването на храма
Георги Еленков 19

КНИГИ

Българско изследване за клавирната музика на Месиан
Евгения Симеонова 22

ПАМЕТ

Неизвестни писма на Любомир Пипков от Париж. По случай 120 години
от рождението му
Юлиан Кулюмджиев 23

IN MEMORIAM

Драгомир Йосифов и неговото нетленно дело
Ангелина Петрова 28

Musical Horizons

Edition of the Union of Bulgarian Musicians and Dancers

Year LVIII, Number 9, 2024

2,00 lv.

The magazine was founded in 1966 and originally released as a library "In support of the musician" Editor-founder Slav Kozhuharov (†)

Editorial Board

Prof. Yulian Kouyumdzhev, Ph.D. – Editor-in-Chief

Prof. Evgenia Simeonova, Ph.D.

Evgenia Hristozova

Prof. Zhelka Tabakova, Ph.D.

Lyubcho Vasilev

Prof. Rostislav Yovchev, Ph.D.

Svetlin Ivelinov

Stanislav Potchekansky

Prof. Stefan Harkov, D.Sc.

Editors

Prof. Yulian Kouyumdzhev, Ph.D.

Evgenia Hristozova

Proofreader

Evgenia Hristozova

Address Editorial

1 Macedonia Sq., Fl.16,1040 Sofia

Tel.: 02 987 73 32

0888 72 49 82, 0894 49 07 35

E-mail: musikalni_horisonti@abv.bg

Prepress and Printing

Vezni Ltd.

The materials are accepted only via email.

Fees are paid only for the materials ordered by the Editorial Board

Sent for Printing on 24.11.2024

On the Cover: Gabriela Georgieva

ISSN 1310-0076

Music Horizons Magazine is included in the National Reference List of NACID.

Contents

CRYSTAL LYRE

"Crystal Lyre" – Nominations and Laureates 3

PANORAMA

A Worthy Finale to the 55th International Festival "Sofia Music Weeks".

Jubilee Concert of Acad. Vasil Kazandjiev

Diana Danova-Damyanova 7

Palette of Miniatures. Alexander Vasilenko in Plovdiv

Nadezhda Kuzmanova 9

Puccini's "Turandot" under Daniel Oren's Baton at the Sofia Opera

Eliana Mitova 10

The International Nikola Gyuzelev Award

Magdalena Manolova 11

The First Guest-Performance of Yonas Kaufmann at us

Eliana Mitova 12

A Worthy Gesture to the Memory for the Bulgarian *Musica Nova*

Yulian Kouyumdzhev 12

PERFORMANCE PRACTICE

First Concerto for Violin and Orchestra by Béla Bartók – the Hidden Gem

in the Violin Repertoire

Velina Petkova 14

ANNIVERSARIES

The Harmonic-Chorus Singing in the Temple-Monument "St. Alexander Nevsky".

On the Occasion of the 100th Anniversary of the Consecration of the Temple

Georgi Elenkov 19

BOOKS

A Bulgarian Study on Messiaen's Piano Music

Evgenia Simeonova 22

MEMORY

Unknown Letters of Lyubomir Pipkov from Paris. On the Occasion

of the 120th Anniversary of his Birth

Yulian Kouyumdzhev 23

IN MEMORIAM

Dragomir Yosifov and his Imperishable Work

Angelina Petrova 28

Първият концерт за цигулка и оркестър от Бела Барток – скритата перла в цигулковия репертоар

Велина Петкова

Резюме

Първият концерт от Бела Барток за цигулка и оркестър, написан през 1907 – 1908 г., е малко познато и рядко изпълнявано произведение в съвременния цигулков репертоар в България. Целта на тази статия е запознаване на по-широка аудитория с творбата. Представени са факти и писмени документи по историята на създаването на концерта, както и някои инструментални особености и препоръки за интерпретацията му. Написан е за цигуларката Щефи Гайер – жената, в която е влюбен композиторът по това време. Концертът е в двучастна форма, която изобличава две контрастни характеристики на нейната личност. Първата част пресъздава идеализирания и нежен образ на любимата, а втората – дързостния и виртуозен цигулар. Между Гайер и Барток стоят някои непреодолими различия, поради които тя го отхвърля. При така стеклите се обстоятелства концертът остава неизпълнен в продължение на десетилетия. Става публично достояние при публикуването му едва през 1956, единадесет години след смъртта на композитора, под наименованието „opus posthumous“ (посмъртен опус). Като изпълнител на концерта, се надявам, че популяризирането му чрез статии като тази би могло да провокира интереса към това произведение – шедьовър в цигулковия репертоар, и да насърчи по-честата му поява в концертните програми в страната.

Ключови думи: Бела Барток, първи концерт, цигулка, история, интерпретация, Щефи Гайер

First Concerto for Violin and Orchestra by Béla Bartók – the Hidden Gem in the Violin Repertoire

Velina Petkova

Abstract

Béla Bartók's first concerto for violin and orchestra, written in 1907 – 1908, is a little-known and rarely performed work of art in the contemporary violin repertoire in Bulgaria. The purpose of writing this article is to introduce the work to a wider audience. Facts and written documents on the history of the creation of the concerto, as well as some instrumental features and recommendations for its interpretation, are presented. It was written for the violinist Steffi Geier – the woman with whom the composer was in love at the time. The concerto is in a two-part form that portrays two contrasting characteristics of her personality. The first part recreates the idealized and gentle image of the beloved, and the second one – the audacious and virtuoso violinist. There were some irreconcilable differences between Geier and Bartók, due to which she rejected him. Under that circumstance, the concert remained unperformed for decades. It became publicly known with its first publication in 1956 eleven years after the composer's death under the name "opus posthumous". As the performer of the concerto, I hope that the promotion of the concerto through articles such as this one might provoke interest in this masterpiece in the violin repertoire and encourage its more frequent appearance on concert programs around the country.

Keywords: Béla Bartók, first concerto, violin, history, interpretation, Steffi Geier